

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) Winterswijk 2013 - 2018

1. Inleiding

Voor- en Vroegschoolse Educatie, als onderdeel van het bredere beleidsterrein onderwijsachterstandbeleid, wordt sinds 2002 in Winterswijk vormgegeven. VVE (voor- en vroegschoolse educatie) heeft als opdracht taal- en ontwikkelachterstanden bij peuters te voorkomen dan wel te verkleinen vóór ze de stap naar de basisschool maken. De voorschoolse periode betreft de peutergroepen in de peuteropvang en kinderdagverblijven waar kinderen spelenderwijs worden voorbereid op de basisschool. De vroegschoolse periode betreft de eerste twee klassen van het basisonderwijs. De gemeente is samen met de organisaties voor de peuteropvang en kinderdagverblijven verantwoordelijk voor voorschoolse educatie. Het basisonderwijs is verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie.

VVE heeft als wettelijk kader de in 2010 van kracht geworden Wet OKE, de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie. De wet beoogt in essentie onderwijsachterstanden waar mogelijk te voorkomen en/of te beperken.

De wet bevat de volgende kerntaken:

- bepaling van de doelgroep voor voorschoolse educatie en de criteria op basis waarvan een kind als doelgroepkind wordt aangemerkt;
- zorgen voor voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van VVE;
- de organisatie van de doorgaande leerlijn van voorschoolse educatie naar vroegschoolse educatie;
- het maken van afspraken over de resultaten van voor- en vroegschoolse educatie.

Onderwijsachterstandenbeleid, Oab waarvan voor- en vroegschoolse educatie een onderdeel is kent een rijksregeling die uitgaat van 4 jarenperiodes waarbinnen het rijksbeleid onderwijsachterstanden georganiseerd is en vormgegeven wordt. Winterswijk ontvangt op grond van de financiële kaders, de gewichten van de kinderen in de Winterswijkse scholen, jaarlijks een geormerkte subsidie van, in 2013, € 527.800,-

1.2 Visie

De gemeente Winterswijk hanteert bij het vormgeven van haar VVE beleid de volgende uitgangspunten. De ontwikkelingssituatie van kinderen moet zo vroeg mogelijk in beeld zijn. Daarmee kunnen kinderen, indien dat op grond van hun ontwikkeling nodig is, op een zo vroeg mogelijk moment in aanmerking komen voor ondersteuning. Dat betekent vroegsignalering en -screening door de jeugdgezondheidszorg. Die signalering is gericht op een breed ontwikkelingsspectrum van vaardigheden. (spraak, taal, sociaal, spel, motoriek en cognitief). Waar mogelijk is gebeurt signalering en screening in samenwerking met de aanbieders van kinderopvang. De Gemeente Winterswijk ontwikkelt haar VVE beleid in nauwe samenwerking met aanbieders van kinderopvang en basisscholen.

1.3 Het convenant VVE

In december 2012 is met relevante partijen in Winterswijk een convenant afgesloten¹ dat een beperkte rijkwijdte in de tijd heeft. Namelijk tot aan het einde, 2014, van de vigerende 4 jaren onderwijsachterstandenperiode. Deze Beleidsnota VVE Winterswijk 2013 - 2018 wil de bereikte samenwerking die in het convenant is vastgelegd voor een langere periode borgen; nl. ook voor de volgende 4 jaren onderwijsachterstandenperiode, 2014 - 2018. De in het convenant opgenomen bepaling mbt de criteria voor doelgroepkinderen worden in deze nota overgenomen.

---

¹ zie bijlage 1

1.4 De VVE praktijk in Winterswijk.

De praktijk van VVE in Winterswijk krijgt vorm vanuit verschillende instellingen.

- Stichting Welzijn Winterswijk (SWW);
- Yunio Jeugdgezondheidszorg;
- Bibliotheek Oost Achterhoek;
- Basisschool De Vlier;
- Basisschool De Kolibrie;
- Basisschool Prins Willem Alexander.

Stichting Welzijn Winterswijk is een belangrijke speler op het gebied van kinderopvang en biedt *voorschoolse* educatieve programma's aan aan een grote groep doelgroepkinderen². Dat aanbod bestaat uit het programma Piramide waarbij nauw wordt samengewerkt met en aangesloten op één van de twee basisscholen waar *vroegschoolse* educatie wordt aangeboden. RK basisschool De Vlier werkt in haar vroegschoolse programma's eveneens met het programma Piramide. Andere aanbieders van VVE zijn Yunio gezondheidszorg, de bibliotheek Oost Achterhoek en Obs de Kolibrie. Yunio Jeugdgezondheidszorg biedt het programma Kindertaalcoach aan. Dat programma is gericht op een kleine groep kinderen in een achterstandsituatie die nog geen gebruik (kunnen) maken van de kinderopvang en worden gestimuleerd deel te gaan nemen aan andere VVE- programma's. De Bibliotheek biedt het programma Boekenpret aan, gericht op het stimuleren tot (voor)lezen van zowel ouders als kinderen. Obs de Kolibrie biedt het programma K4, Kinderen krijgen Kansen aan, en biedt, in samenwerking met bs De Vlier en bs Prins Willem Alexander, de schakelklas aan. Het programma K4 beoogt de betrokkenheid van ouders bij het onderwijs aan hun kinderen met een achterstand te verbeteren. De Schakelklas beoogt achterstanden te bestrijden met extra onderwijsmogelijkheden d.m.v. een verlenging van de schooltijd.

1.5 Lokale werkstructuur

In Winterswijk is het VVE-proces bestuurlijk ondergebracht in het overleg over de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Dat overleg vergadert minimaal 2 keer per jaar en is het formele platform waarin partijen hun overleg voeren en de besluitvorming en advisering over o.a. VVE plaatsvindt. De Lokale Educatieve Agenda kent een werkgroep, de werkgroep VVE, waarin advisering over besluitvorming (door het LEA) wordt voorbereid.

1.6 Kwaliteitsverbetering

VVE in Winterswijk staat op een hoog niveau. De in 2012 uitgevoerde onderzoeken door de onderwijsinspectie³ geven dat aan. Kwaliteit en kwaliteitsverbetering zijn niettemin zaken die continu aandacht verdienen. In deze nota wordt op een aantal concrete punten aangestuurd op het verbeteren van de kwaliteit door het aanscherpen en herformuleren van:

- administratieve procedures;
- financiële verantwoording;
- in kaart brengen van de ontwikkeling per deelnemend kind;
- zichtbaar maken van de verhouding doelgroepkinderen en niet-doelgroepkinderen in projecten;
- de samenwerking met andere VVE aanbieders;
- de overdracht i.h.k.v. de doorgaande lijn;
- resultaten van programma's en activiteiten.

---

² doelgroepkinderen zijn kinderen die op grond van hun ontwikkelingssituatie in aanmerking komen voor het volgen van VVE programma's

³ "De kwaliteit van VVE in de gemeente winterswijk in 2012", bestandopname Inspectie Onderwijs, augustus 2012

2. Doelen van VVE beleid 2014-2018

- 2.1 Het VVE beleid in Winterswijk voor de in deze nota aangegeven onderwijsachterstanden beleidsperiode, 2014 – 2018, is in hoofdlijnen gericht op het verbeteren van de voorwaarden waarmee de bestaande praktijk, gekoppeld aan het in 2012 afgesloten convenant, geborgd wordt. Dat wordt bereikt door randvoorwaarden als kwaliteitscriteria, integraliteit, begrotingstechniek, samenwerkingspraktijk, rapportages en verantwoordingen, doelgroepbereik, overdrachtskwaliteit en nog andere onderdelen te herformuleren en waar nodig aan te scherpen.
- 2.2 Het VVE beleid is gericht op het in stand houden en verbeteren van de 'doorgaande lijn'; het concept dat beoogd kinderen een gelijkmatig onderwijstraject van 4 tot 18 jaar te laten doorlopen waarin zich geen of zo weinig mogelijk breuken of verstoringen voordoen.

3. Convenantpartner kunnen zijn

- Scholen voor primair onderwijs (PO) met of zonder VVE programma;
- Instellingen voor kinderopvang met of zonder VVE programma;
- Andere instellingen met VVE programma's;
- Samenwerkingsverband primair onderwijs.

4 Doelgroepkinderen

- 4.1 Als doelgroepen voor- en vroegschoolse educatie VVE-gelden kinderen van 0 tot en met 6 jaar die door de JGZ (in de periode voorafgaande aan deelname aan VVE) zijn onderzocht of door de pedagogisch medewerkers van de voorschoolse voorziening (tijdens deelname aan VVE) worden geobserveerd, en waar zorgen zijn over:

- Taalontwikkeling;
- Lichamelijke ontwikkeling;
- Verstandelijke ontwikkeling;
- Sociale ontwikkeling;
- Emotionele ontwikkeling.

- 4.2 Het bepalen van welke kinderen tot de doelgroep voor het voorschoolse traject behoren is een taak van de jeugdgezondheidszorg, JGZ. In het geval kinderen al aan een vorm van kinderopvang deelnemen neemt de JGZ het besluit na consultatie van de betreffende kinderopvanginstelling.

De keuze een kind als doelgroepkind aan te merken komt tot stand op grond van observaties van jeugdverpleegkundigen in de uitvoering van hun werk. Bij het bepalen van de status doelgroepkind wordt een omgevingsanalyse gemaakt, daarin wordt minimaal opgenomen:

- De taalontwikkeling in het Nederlands;
- De gehanteerde thuistaal;
  - Indien van toepassing het advies van de instelling voor kinderopvang waar het kind aan het programma deelneemt.

- 4.3 De keuze een kind als doelgroepkind voor de vroegschoolse periode aan te merken komt tot stand op grond van het door de school gehanteerde kindvolgsysteem en de daarin opgenomen beoordelingscriteria.

4.4 Het besluit een kind als doelgroepkind aan te merken heeft de schriftelijke instemming van de ouders/verzorgers.

5 Overdracht

5.1 Bij overdracht van een (doelgroep)kind naar het PO of naar een andere instelling voor kinderopvang, kan sprake zijn van een warme overdracht, dat betekent een gesprek met de ontvangende instelling met daarbij een schriftelijke rapportage. Er kan ook sprake zijn van een koude overdracht, dat is een overdracht met alleen een schriftelijk rapportage.

Bij een doelgroepkind is altijd sprake van een warme overdracht.

5.1 De schriftelijke rapportage bevat minimaal:

- Naw. gegevens van het betreffende kind;
- Instemming van de ouders;
- Door het kind gevolgde programma's / activiteiten;
  - Schets van de doorgemaakte ontwikkeling waarbij de situatie bij het aangemerkt worden als doelgroepkind, de omgevingsanalyse - indien beschikbaar - als nulmeting wordt gebruikt;
- Eventuele adviezen voor de ontvangende instelling;
- Overige bevindingen die de rapporterende instelling belangrijk vindt.

5.2 Instellingen die gebruik van maken van het ontwikkelingsvolgmodel baseren hun rapportage op grond van de in het model opgenomen gegevens.

5.3 De werkgroep VVE adviseert het LEA over de wenselijke vorm en inhoud van de rapportages.

6 Subsidiëring/ bekostiging

6.1 Op grond van de Algemene subsidieverordening 2010 (Asv) en de daarbij behorende beleidsregels stelt de Gemeente Winterswijk subsidie beschikbaar voor het uitvoeren van VVE activiteiten.

Voor subsidie komen de volgende programmatypes in aanmerking:

- Landelijk erkende VVE programma's. (Piramide, Boekenpret etc.)
- Landelijk vastgestelde systeemaanpak. (Schakelklas etc.).

6.2 Voor bekostiging komen kosten in aanmerking die voortvloeien uit het uitvoeren van de onder 6.1 genoemde programmatypes.

6.3 Bij overinschrijving van het door het rijk beschikbaar gestelde budget, cq. het door de gemeente vastgestelde subsidieplafond, wordt een korting toegepast. De werkgroep VVE adviseert dan het LEA over de wijze en de hoogte van de toe te passen kortingen.

6.4 Overheveling van budgetten naar andere VVE projecten binnen één instelling behoeven vooraf goedkeuring van de werkgroep VVE.

6.5 De hoogte van de overheadkosten is een weegfactor bij het beoordelen en of toekennen van de aanvragen en rapportages.

7 Subsidieaanvragen⁴ en Subsidieverantwoording en Uitstroomrapportage

Om in staat te zijn kwaliteitsverbetering zicht- en meetbaar te maken worden drie nieuwe formats ontwikkeld; één voor de aanvraag, één voor de verantwoording en één voor de

---

⁴ tot nieuwe formats en procedures zijn vastgesteld wordt gebruik gemaakt van de vigerende formats en procedures

uitstroomgegevens. Daarbij wordt een compact en digitaal verwerkbaar format nagestreefd.

7.1 Subsidieaanvragen en -verantwoordingen vinden plaats door middel van door het LEA vastgestelde / vast te stellen formats en -procedures.⁵

7.2 Nieuw te ontwikkelen formats en procedures zullen (mede) gericht zijn op het zicht- en meetbaar te maken van de kwaliteit en de kwaliteitsverbetering van de programma's en activiteiten. Naast inhoudelijke beschrijvingen wordt ook cijfermatig de verbinding tussen de aanvraag, de rapportage en de gewenste opbrengsten van VVE in de Gemeente Winterswijk zichtbaar gemaakt.

Naast de jaarlijkse verantwoording op grond van de verleende beschikking van de wijze waarop de verleende subsidies besteed zijn, wordt een jaarlijkse rapportage ontwikkeld die ingaat op de resultaten van de VVE programma's bij de er aan deelnemende (doelgroep)kinderen. Uitgangspunt van die rapportage is (het verschil tussen) de startsituatie en de uitstroomsituatie van de in het betreffende jaar uitgestroomde kinderen. De ambitie daarbij is een uitstroomniveau te realiseren dat aansluit bij het wenselijke instroomniveau in groep I van het PO en die past bij het kind.

5 Ambities c.q. ontwikkeltaken

8.1 VVE is een dynamisch terrein dat ook in de nabije toekomst verder zal (moeten) integreren in het brede terrein van gemeentelijke beleidstaken en ontwikkelingen. De inbedding in / afstemming met bredere jeugdbeleidskaders als de transitie jeugd, de transitie passend onderwijs en de ontwikkeling van integrale JGZ , (0 tot 18) jaar zijn daarbij concrete veranderingen die op korte termijn geïmplementeerd zullen worden.

8.2 Om goed aan te sluiten bij de genoemde beleidsontwikkelingen en tegelijk de in de loop van de tijd ontwikkelde vaardigheden, kennis en kwaliteit te borgen en verder te ontwikkelen zal lokaal vorm gegeven moeten worden aan het zichtbaar maken van de opbrengsten van VVE.

De werkgroep VVE zal zich daarom gaan richten op vragen als:

- hoe wordt in de toekomst in de Gemeente Winterswijk de gewenste opbrengst (instroomniveau in groep 3 o.g.v. SLO normen⁶) in de praktijk geïmplementeerd

- meten;
- monitoren;
- op gewenst niveau brengen en houden;
- tijdspad.

- welke prestaties zijn daaruit af te leiden als gewenste opbrengst van het voorschoolse traject

- bepalen;
- meten;
- monitoren;
- op gewenst niveau brengen en houden;
- tijdspad.

⁵ in het B&W advies voor deze nota is een bijbehorende termijn, uiterlijk voor het subsidiejaar 2015, opgenomen.

⁶ opgenomen als gewenste resultaten in het convenant

Deze ambities zijn niet op korte termijn te realiseren. Het meetbaar maken van prestaties van zeer jonge kinderen is een complexe opgave. De uiteindelijke invulling van de ambities zal daarom, zeker in het voorschoolse deel, vooral gestalte krijgen door ze te formuleren als - te meten - prestaties van VVE uitvoerende instellingen. In het PO is meten al veel meer en langer onderdeel van het monitoringsproces.

6 Evaluatie

Deze beleidsnota bevat een flink aantal ambities, ambities gericht op - het verbeteren van - de bestaande praktijk, en het vervolgens borgen van die verbeteringen. Om zowel de verbetering als de borging zichtbaar te maken is een gestructureerde evaluatie van de aanpassingen en vernieuwingen noodzakelijk.

Jaarlijks zal de werkgroep VVE de voortgang op bovenstaande onderdelen in een rapport aanbieden aan het LEA.

Het rapport gaat in op:

- Uitvoering van administratieve procedures;
- In kaart brengen van de ontwikkeling per deelnemend kind;
  - Zichtbaar maken van de verhouding doelgroepkinderen en niet-doelgroepkinderen in projecten en activiteiten;
- De samenwerking met andere VVE aanbieders;
- De overdracht i.h.k.v. de doorgaande lijn;
- Resultaten van programma's en activiteiten;
- De resultaten van de jaarlijkse uitstroomrapportage;
- Actuele ontwikkelingen.